

رودرربا حسین تراب نژاد، فیلمنامه نویس صیاد

آگاهانه به سمت اختلافات سپاه و ارتش رفتیم

مهرداد مالکی

حسین تراب نژاد فیلمنامه نویس فیلم سینمایی صیاد با اشاره به آغاز شکل گیری پروژه صیاد می گوید: پروژه از زمانی آغاز شد که آقای محمدرضا شفیعی، تهیه کننده فیلم به من گفت ما می خواهیم فیلمی درباره شهید صیاد شیرازی بسازیم. با همین جمله ساخت فیلم صیاد کلید خورد. آقای شفیعی چندین سال به دنبال ساخت سریال بود، اما به دلایلی به نتیجه نرسید، ولی این بار ماجرا متفاوت بود. ما برای نگارش فیلمنامه کتاب های این شخصیت را خواندیم و به برهه ای از زندگی صیاد رسیدیم که دراماتیک است. بعد کارهای مربوط به نگارش طرح آغاز شد. از اینجا به بعد جواد افشار، کارگردان به پروژه اضافه شد.

تراب نژاد درباره حضور و همراهی کارگران نیز می گوید: نمی توان گفت عین آنچه نوشته شده، صد درصد ساخته شده است. چون کارگردان نظرات دارد، دیدگاه دارد. حتی ممکن است زاویه دوربینی که انتخاب می کند، با ذهن من متفاوت باشد. ولی بنظر من نتیجه قابل قبولی حاصل شد. حتی می توانم بگویم من در نگارش این فیلمنامه شانسی بزرگ آوردم و آن هم کار کردن با کارگردانی بود، که خوب بود و در طول نگارش توانستیم ذهنیت هایمان را به هم نزدیک کنیم. گفتگوی ماهنامه صبا با این فیلمنامه نویس را در ادامه می خوانید.

قطعا یکی از دشواری های نگارش فیلم تاریخی نیاز به تحقیق گسترده و یافتن منابع سره از ناسره است. برای دسترسی به منابع معتبر و صحت تاریخی چه کرده اید و تحقیقات شما چه میزان زمان برده است؟

من حدود ۳ ماه به صورت متمرکز درباره زندگی صیاد شیرازی کتاب و مکتوبات را خواندم. آقای شفیعی نیز از قبل و طی یک بازه زمانی چند ساله، تحقیقاتی برای سریال شهید صیاد انجام داده بودند که آنها را هم در اختیار من قرار دادند.

ضمن اینکه در طی نگارش فیلمنامه که حدود ۶ ماه به طول انجامید مطالعات و تحقیقات من متوقف نشد و ادامه داشت به عبارتی تحقیقات و نگارش فیلمنامه به موازات هم پیش می رفت.

کتاب هایی هم که ما در نگارش فیلمنامه استفاده کردیم همه از سوی ناشرهای معتبر و مورد تأیید چاپ شده بودند، یعنی ناشر این کتاب ها سپاه، ارتش و حوزه هنری و ... بودند و از مکتوبات غیر معتبر استفاده نکردیم.

زوایای دراماتیک بسیاری دارد. اما شما برای اینکه از دل یک داستان حقیقی روایت خود را بیرون بکشید و در عین حال به روایت اصلی هم مقید و پایند باشید چه کردید و چرا این بخش هایی که در فیلم گنجانده شده را برای فیلم نامه برگزیدید؟

فیلمنامه صیاد بیش از آنکه مدیون تخیل باشد مدیون مهندسی وقایع در جهت روایت دراماتیک است. به عبارتی ممکن است در لوکیشن و برای دراماتیک شدن سکانس ها تغییراتی درون ماجرای اتفاق افتاده باشد، ولی شاید بیش از پنجاه درصد فیلم «صیاد» سکانس هایی است که در واقعیت اتفاق افتاده اند. در واقع من تلاش کردم ماجراهای واقعی را به صورت دراماتیک روایت کنم. ما به واقعیت خیلی پایبند بودیم البته شاید روایت داستان ها از نظر زمانی کمی تغییر کرد که این تغییرات خیلی تأثیر گذار نبود برای مثال ماجرای سردشت کمی بعد از شروع جنگ رخ داد ولی ما به خاطر درام این اتفاق را کمی قبل از جنگ روایت کردیم.

فیلمنامه صیاد بیش از آنکه مدیون تخیل باشد مدیون مهندسی وقایع در جهت روایت دراماتیک است. به عبارتی ممکن است در لوکیشن و برای دراماتیک شدن سکانس ها تغییراتی درون ماجرای اتفاق افتاده باشد، ولی شاید بیش از پنجاه درصد فیلم «صیاد» سکانس هایی است که در واقعیت اتفاق افتاده اند

یکی از دشواری های ساخت آثار نمایی تاریخی بویژه تاریخ معاصر این است که معمولاً به دلیل برداشت های مختلف از اتفاقات، بسیاری از تاریخ نویسان و حتی نزدیکان آن قهرمان با روایت همراه نمی شوند و زبان به انتقاد از آن باز می کنند. شما با علم به این موضوع برای اینکه چالش ها به حداقل برسد چه کردید و خروجی کار چقدر همه پسند بوده است؟

واقعیتش این است که ما خودمان را در معذوریت ارتباط نزدیکان شهید با فیلم قرار ندادیم، چون اگر می خواستیم همه را راضی نگه داریم عملاً فیلمی تولید نمی شد. امیرموسوی فرمانده ارتش که ارتباط نزدیکی با شهید صیاد داشتند زمانی که فیلمنامه را خواندند جمله عجیب و جالبی گفتند که من عین آن را نقل می کنم: «این فیلمنامه همه شهید صیاد شیرازی نیست ولی چیزی جز صیاد شیرازی هم نیست»، ما تلاش کردیم فیلمی بسازیم که برای عموم مردم قابل درک و فهم بوده و حس